

QUY TRÌNH LÀM MỘT WEBSITE

Cho đến nay số người sử dụng Internet đã lên đến hàng trăm triệu người và bất cứ một doanh nghiệp nào dường như cũng cần phải có một website riêng. Tuy nhiên, hầu hết những người làm kinh doanh rất ít người thông hiểu một website được thiết kế như thế nào? Những vấn đề gì cần chú ý khi thuê người làm website.

Công ty TNHH Phong Cách Số với kinh nghiệm thực hiện thiết kế nhiều năm đã xây dựng hàng trăm website cho khách hàng trong và ngoài nước. Từ đó chúng tôi đã tìm hiểu và đúc rút lại cách thức thực hiện một website. Chúng tôi với mong muốn giúp doanh nghiệp và những người quan tâm đến thương mại điện tử đặc biệt là doanh nhân có thể hiểu rõ hơn quy trình làm một website hiệu quả như thế nào.

Quá trình xây dựng website bao gồm 6 giai đoạn được sắp xếp theo thứ tự thời gian:

- I. [Xác định phương hướng](#)
- II. [Lập kế hoạch](#)
- III. [Viết nội dung](#)
- IV. [Thiết kế ,lập trình](#)
- V. [Kiểm tra](#)
- VI. [Gới thiệu và duy trì](#)

I: XÁC ĐỊNH PHƯƠNG HƯỚNG

Giai đoạn này gồm 3 bước sau :

1. [Xác định mục tiêu.](#)
2. [Đặt mục tiêu cụ thể.](#)
3. [Chọn đối tượng.](#)

1. Xác định mục tiêu:

Việc đầu tiên là xác định doanh nghiệp muốn website mang lại gì. Mục đích của doanh nghiệp có thể là để cho thương hiệu của mình được biết đến nhiều hơn, để quảng cáo sản phẩm và dịch vụ hoặc để thu hút thêm khách hàng hoặc để bán sản phẩm trên mạng.

Xác định mục đích có vẻ như là đương nhiên, và thông thường doanh nghiệp biết rất rõ bạn làm website để làm gì? Tuy nhiên nếu như bạn có **nhiều hơn một mục đích** thì doanh nghiệp sẽ phải cân nhắc vấn đề hơn một chút. Phải xem xét xem có thể đạt được tất cả các mục đích đó hay không. Mục tiêu nào cần được ưu tiên hơn. Phải tập trung vào mục đích chính của bạn, và nếu như phải hy sinh những mục đích khác, đừng ngần ngại.

2. Đặt mục tiêu cụ thể:

Sau khi xác định mục đích, doanh nghiệp đặt ra những **mục tiêu cụ thể bằng số lượng** để biến mục đích của bạn thành hiện thực. Ví dụ bạn có thể đặt ra mục tiêu là sau một năm, bạn phải kiếm được lợi nhuận là 100.000usd từ việc bán hàng trên mạng, hoặc phải thu hút được 20.000 người tham gia vào trang web câu lạc bộ của bạn. Các con số này sẽ là cơ sở để bạn so sánh với kết quả đánh giá website sau khi chạy.

3. Chọn đối tượng

Trong bước này bạn sẽ chọn ra các nhóm người nào bạn muốn tiếp cận. Lý do là vì bạn không thể làm bất cứ điều gì có thể **thỏa mãn được tất cả mọi người**. Người lớn nghĩ khác người trẻ tuổi, phái nam nghĩ khác phái nữ, trí thức nghĩ khác người lao động. Do đó, đừng có tham vọng tiếp cận tất cả mọi người. Hãy chọn một hay vài nhóm đối tượng và hãy bám theo họ từ đầu cho đến cuối.

Điều quan trọng thứ hai cần lưu ý là bạn phải **biết rõ đối tượng** của bạn thích cái gì, họ muốn gì khi vào website của bạn. Đôi khi những điều này không thể dễ thấy chút nào. Và đối tượng càng rộng thì công việc này càng khó.

Thông thường để cho chính xác, bạn nên thực hiện khảo sát ý kiến trực tiếp trên nhiều người, hoặc bạn có thể lấy kết quả khảo sát sẵn có để tham khảo. Công việc này có thể tốn nhiều thời gian và tiền bạc, nhưng hãy nhớ rằng, đừng bao giờ nhìn nhận vấn đề theo cảm tính. Nếu bạn gặp khó khăn không thể tiến hành khảo sát được thì ít nhất bạn cũng nên hỏi ý kiến những người quen có thể hiểu vấn đề. Dù sao có vấn hay hơn không.

II: LẬP KẾ HOẠCH THIẾT KẾ

Giai đoạn này gồm 7 bước sau :

1. **Mô tả site.**
2. **Mô tả nội dung.**
3. **Mô tả kỹ thuật.**
4. **Xác định nguồn tài liệu.**
5. **Xác định nguồn nhân lực.**
6. **Tính toán chi phí.**
7. **Lập kế hoạch.**

1. Mô tả site:

Hai yếu tố quan trọng cần làm rõ là tác động của website đến người xem và phong cách của site. Ví dụ như vào thời điểm này hình ảnh của bạn vẫn còn mờ nhạt trong tâm trí khách hàng thì bạn sẽ quyết định rằng website này phải thay đổi, hoặc củng cố hình ảnh đó.

Trước tiên phải làm cho khách hàng cảm thấy **yên tâm** về chất lượng hàng hóa và dịch vụ. Hãy đặt mình vào vị trí của khách hàng và tự hỏi tại sao bạn chọn sản phẩm này và tại sao lại mua nó ở đây. Câu trả lời phải được làm nổi bật để mọi người thấy được khi vào xem website.

Hoặc nếu như bạn đã chiếm được cảm tình của khách hàng, bạn có thể làm sao cho website của bạn luôn có những cái hay để họ vào xem.

Nguyên tắc là nhất thiết bạn phải có **phong cách riêng**. Một trong những lỗi lớn nhất của các trang web không thành công là họ không có một phong cách gì đặc biệt. Phong cách của website phải được dựa trên mục đích và đối tượng của nó.

Ví dụ như một website quảng cáo một sản phẩm cao cấp dành cho giới thượng lưu phải sang trọng và có thể có phong cách quý tộc một chút, hoặc nếu quảng cáo hàng thời trang mùa cho giới trẻ thì phải sống động, ấn tượng và hơi quây một chút.

2. Mô tả nội dung

Nội dung là những gì bạn sẽ trưng bày trên website để thực hiện mục đích của mình.

Nội dung có thể là một cửa hàng bày bán sản phẩm trên mạng, hay một bản báo cáo tài chính hàng năm của công ty, v.v... hoặc nếu website của bạn là website thông tin thì thông tin đó chính là nội dung của website của bạn.

Hãy nhớ rằng, bạn đang giới thiệu mình chứ không phải giới thiệu cho ngành kinh doanh của bạn, do đó phải **chọn những gì riêng** có của mình để nhấn mạnh trong nội dung của website.

3. Mô tả kỹ thuật

Bạn cần có định hướng kỹ thuật và các yêu cầu kỹ thuật để có thể đạt được mục đích của mình. Các yêu cầu **kỹ thuật cũng khác nhau đối với từng website**. Ví dụ như các website thông thường yêu cầu file phải nhẹ để có thể truy cập nhanh trên tất cả các modem, nhưng đối với các website dành cho những người làm studio chuyên nghiệp thì kích thước file rất lớn mới có thể tải được các đoạn phim video và đường dẫn của người sử dụng rất lớn.

4. Xác định nguồn tài liệu

Bạn có thể **lên danh sách các tài liệu cần thiết** và nguồn cung cấp cho từng tài liệu. Chẳng hạn như ai sẽ viết phần nội dung này, ai sẽ chụp ảnh, ai lấy thông tin...

Việc cung cấp tài liệu có thể chỉ mất vài giờ nếu như tài liệu cần thiết chỉ là một quyển brochure hay vài bức ảnh sẵn có, nhưng nó cũng có thể mất vài tháng nếu phải chụp ảnh mới, thu nhập thông tin mới hoặc xin các tài liệu có bản quyền. Một website giới thiệu công ty ở mức độ trung bình thông thường mất khoảng 2-3 tuần.

5. Xác định nguồn nhân lực

Thỏa thuận ai là người đại diện cho công ty, ai là người ra quyết định, ai chịu trách nhiệm đối với từng khâu như quản lý dự án, viết nội dung, thiết kế, lập trình các công việc thuê bên ngoài làm, và các công việc khác.

Điều cần lưu ý là bạn chỉ nên có **một người ra quyết định** cho mỗi bên mà thôi để tránh trường hợp nhiều người chỉ dẫn nhiều cách khác nhau.

6. Tính toán chi phí

Tất cả các chi phí phải được tính toán. Thông thường các chi phí sau đây là không thể thiếu:

- Chi phí nghiên cứu đối tượng truy cập
- Tiền bản quyền cho các tài liệu xin phép
- Phí tư vấn
- Chi phí viết nội dung
- Văn phòng phẩm
- Chi phí thiết kế website
- Phí duy trì mạng
- Chi phí cập nhật
- Chi phí hội họp, đi lại, liên lạc.
- Quỹ dự phòng
- Các chi phí khác.

Để tính toán chi phí chính xác, doanh nghiệp cần xác định kỹ khối lượng công việc quy mô và mức độ phức tạp của dự án.

7. Lập kế hoạch

Kế hoạch có thể chia dự án thành các giai đoạn như trình bày trong tài liệu này, hoặc doanh nghiệp có thể trình bày khác đi tùy theo cách nào bạn cảm thấy tiện nhất.

Điều cần lưu ý là bạn phải lên kế hoạch càng chi tiết càng tốt. Và nhớ cộng thêm thời gian chờ duyệt các đề xuất thiết kế và thời gian gián đoạn ngoài dự kiến.

Quá trình thiết kế được thực hiện trên cơ sở nhà thiết kế đề xuất và khách hàng duyệt, do đó nếu một bên chậm trễ sẽ làm cho cả quá trình bị gián đoạn.

III: VIẾT NỘI DUNG

Giai đoạn này gồm 4 bước sau:

1. **Xây dựng sơ đồ Site.**
2. **Phác thảo nội dung.**
3. **Viết nội dung.**
4. **Chọn hình ảnh.**

1. Xây dựng sơ đồ Site:

Sơ đồ Site là cấu trúc nội dung của website, các vấn đề cần đề cập trong từng nội dung.

Để cho dễ, doanh nghiệp nên **xây dựng theo dạng cây** với các khung ghi các nội dung và các đường nối thể hiện cấu trúc.

Doanh nghiệp có thể tham khảo sơ đồ mẫu sau đây:

- A. Giới thiệu.
 1. Giới thiệu chung
 2. Lịch sử phát triển
 3. Thành quả
 4. Triết lý kinh doanh
- B. Sản phẩm.
 1. Loại sản phẩm A
 2. Loại sản phẩm B
 3. Loại sản phẩm C
- C. Khuyến mãi
 1. Giảm giá
 2. Quà tặng / Phiếu trúng thưởng
 3. Các thông tin download miễn phí
- D. Chế độ bảo hành
- E. Liên hệ

2. Phác thảo nội dung

Khi phác thảo nội dung, điều cần lưu ý nhất là **không để sót** bất cứ thông tin nào cần thiết để thực hiện mục đích của website, có thể áp dụng một số mẹo nhỏ như:

- Viết ra tất cả các ý tưởng nảy ra trong đầu để khỏi quên.
- Lên danh sách các nội dung cần thiết. Nếu như công ty đã có sẵn brochure thì có thể dùng để tham khảo. Doanh nghiệp có thể cho mỗi người trong nhóm làm một danh sách riêng theo ý họ rồi sau đó đối chiếu lại với nhau.

3. Viết nội dung

Khi phát triển nội dung phác thảo hoàn thành bài viết hoàn chỉnh, cần **kiểm tra** các vấn đề sau đây:

- Phong cách phải nhất quán.
- Dùng ngôn ngữ của đối tượng truy cập.
- Ngắn gọn, cụ thể và dùng đúng từ, gọi đúng tên.
- Mỗi đoạn văn chỉ diễn đạt một ý.
- Viết theo lối diễn dịch, tức là câu chủ đề đứng ở đầu đoạn.

4. Chọn hình ảnh

Hình ảnh dùng để minh họa cho phần lời, là yếu tố bắt mắt nhất trong một thiết kế, do đó bạn phải lựa chọn thật cẩn thận. Hình ảnh phải **chứa đựng thông tin**, đẹp và ấn tượng.

Hình ảnh minh họa có thể là ảnh chụp hay hình vẽ. Ngoài mục đích để củng cố nội dung, hình ảnh còn củng cố phong cách và tác **động tâm lý** như mong muốn của bạn.

IV: THIẾT KẾ, LẬP TRÌNH

Giai đoạn này gồm 5 bước sau:

1. **Chọn ý tưởng thiết kế.**
2. **Khai triển ý tưởng.**
3. **Thiết kế giao diện.**
4. **Kiểm tra tính khả dụng của Website.**
5. **Lập trình**

1. Chọn ý tưởng thiết kế:

Ý tưởng thiết kế không phải là những ý tưởng trong đầu mà là các ý tưởng đã được phác ra giấy.

Ý tưởng có thể được thể hiện bằng nhiều cách khác nhau. Nhà thiết kế luôn có một **lý do** khi đưa ra một cách thể hiện nào đó. Do đó bạn phải bàn bạc với họ để tìm ra cách thể hiện thỏa đáng nhất, vừa hợp ý bạn vừa đạt được hiệu quả mong muốn.

2. Khai triển ý tưởng

Sau khi duyệt ý tưởng, bạn phát triển ý tưởng đó thành tổng thể hoàn chỉnh. Trước hết bạn chọn bao nhiêu thành phần sẽ có trong tổng thể và đó là những thành phần nào. Các thành phần này sẽ được định vị và **chọn tỷ lệ** tương ứng với nhau và tương ứng với toàn bộ tổng thể. Sau đó bạn thêm các đặc điểm phụ vào.

3. Thiết kế giao diện

Giao diện là bộ phận giao tiếp giữa người sử dụng với các nội dung của website, có nhiệm vụ chính là hướng dẫn người truy cập điều khiển và sử dụng website. Nội dung của website được thể hiện trên giao diện bằng các biểu tượng, các nút và các nối kết.

Để cho người sử dụng dễ tìm thông tin mà họ mong muốn, menu cần phải thể hiện cấu trúc của nội dung qua vị trí, kích thước và màu sắc của các nút. Các biểu tượng đặc trưng sẽ giúp người truy cập dễ dàng liên tưởng đến nội dung của nó.

Để có thể dễ dàng nhận ra các nút và các nối kết, bạn nên thiết kế giao diện đơn giản, không cầu kỳ và trang trí quá nhiều làm rối mắt. Đồng thời các nút và các nối kết phải thay đổi hình dạng màu sắc khi người truy cập đưa con trỏ chuột vào hoặc kéo ra.

Quan trọng nhất vẫn là tên của nút và nối kết. Đặt tên nút sao cho ngắn gọn nhưng dễ hiểu và hiểu chính xác.

Thiết kế mẫu có thể được coi là thiết kế hoàn chỉnh nhưng chưa có phần lập trình, bao gồm lời, hình ảnh, nút và các trang trí. Thiết kế mẫu trình bày phần thiết kế hoàn chỉnh của từng trang với đầy đủ nội dung và cách trình bày các thành phần.

Bạn cũng phải cân nhắc tính thẩm mỹ trong bước này. Kiểm tra lại các nguyên tắc về mỹ thuật và các nguyên tắc thiết kế để đảm bảo tính **nhất quán và tập trung** của thiết kế.

4. Kiểm tra tính khả dụng của website

Để kiểm tra tính khả dụng, bạn phải trả lời 4 câu hỏi sau đây:

1. Trang web này là trang web gì?
2. Tôi có thể làm gì trong trang web này?
3. Tôi sẽ làm điều đó như thế nào?
4. Tại sao tôi làm điều đó ở đây?

Một số yêu cầu cụ thể sau đây sẽ giúp bạn thực hiện dễ dàng hơn:

- Trang chủ phải có phần giới thiệu ngắn, cho biết đây là website gì.
- Nội dung súc tích, từ ngữ chính xác, tránh gây hiểu lầm.
- Kích thước file tối thiểu
- Các nút và kết nối dễ nhận biết
- Font chữ và kích cỡ dễ đọc
- Không có quá nhiều trang trí
- Không có quá nhiều thứ mời gọi như: "Click Me First", "Join Now", "Hot!", . . . để làm rối mắt người truy cập.

5. Lập trình: công việc của nhà cung cấp dịch vụ thiết kế website.

V: KIỂM TRA

Giai đoạn này gồm 2 bước sau :

1. **Kiểm tra chất lượng toàn diện.**
2. **Giới thiệu - quảng bá.**

1. Kiểm tra chất lượng toàn diện

Việc kiểm tra chất lượng phải được thực hiện trên tất cả **các khía cạnh của website** với sự tham gia của tất cả các cá nhân có liên quan đến dự án kể khi cả người chủ của website thuê người khác làm thì cũng nên tham gia thử trang web.

Trang web sẽ được thử trên nhiều cấu hình máy khác nhau và nhiều trình duyệt khác nhau, nền phần cứng và trạng thái khác nhau.

Để cho an toàn bạn nên thử trang web trên băng thông hẹp và máy tính có màn hình nhỏ.

2. Giới thiệu - quảng bá

Bạn cũng có thể gửi thư trực tiếp đến cho các đối tượng mà Website của bạn nhắm đến. Với cách này, bạn sẽ tranh thủ được sự tiện lợi của e-mail để gửi cho hàng triệu người mà không mất nhiều công sức và tiền bạc.

Việc đăng ký website của bạn trên các công cụ tìm kiếm là vô cùng quan trọng.

Khai thác **mọi hình thức** có thể để tiếp cận được với khách hàng của bạn.

VI: QUẢNG BÁ & DUY TRÌ

Giai đoạn này gồm 3 bước sau:

1. **Truy tìm thông tin của người truy cập.**
2. **Lập kế hoạch duy trì và cập nhật.**
3. **Tổng kết và nâng cấp.**

1. Truy tìm thông tin của người truy cập.

Việc **thống kê thông tin người truy cập** giúp bạn biết được người truy cập đi từ đâu sang trang web của bạn, ở đó bao lâu, và họ làm gì trong đó. Dựa vào kết quả phân tích được, bạn có thể biết người truy cập vào trang web của bạn là những ai, họ quan tâm đến trang nào nhất, và phương tiện quảng bá nào đã mang họ đến với bạn.

2. Lập kế hoạch duy trì và cập nhật.

Cần lên kế hoạch cụ thể ai sẽ chịu trách nhiệm duy trì và cập nhật cho trang web, **bao lâu** một lần, và ai sẽ cung cấp nội dung thông tin cập nhật.

3. Tổng kết và nâng cấp.

Việc nâng cấp phải dựa trên cơ sở tổng kết các kết quả truy tìm thông tin người truy cập và các thông tin phản hồi khác.

Bạn nên tổ chức một buổi họp tổng kết có sự tham gia của người chủ và người thiết kế trang Web để bàn bạc các vấn đề nào sẽ được nâng cấp.

Tổng kết và nâng cấp là bước cuối cùng của quá trình xây dựng Website, nhưng nó **không phải là điểm kết thúc của dự án**. Đây chỉ là một trạm kiểm tra trong quá trình sử dụng Website.

Chúng tôi hy vọng rằng tài liệu này sẽ hữu ích cho doanh nghiệp khi tham khảo, rất hân hạnh được hợp tác!